

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til: Udlændinge- og Integrationsministeriet

Høring over udkast til bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes afholdelse af grundlovsceremonier

Høringsbrev fra 9. november 2018 - med svarfrist 7. december 2018

Svar til: uim@uim.dk og adp2@uim.dk - Att: Sagsnr. 2018-9948

Retspolitisk Forening har modtaget og gennemgået ovennævnte bekendtgørelse og har en række bemærkninger hertil.

Generelle bemærkninger

Det er Retspolitisk Forenings opfattelse, at både L80 og denne bekendtgørelse omhandler ikke bare unødvendig, men også problematisk symbolpolitik.

Foreningen har ikke afgivet høringssvar vedrørende L80, men kan i øvrigt på afgørende punkter tilslutte sig høringssvarene fra Institut for Menneskerettigheder og fra Foreningen af Udlændingeretsadvokater.

Begge høringssvar påpeger, at betingelserne for at få dansk indfødsret i henhold til grundlovens § 44, stk. 1, fastlægges ved lov. Med den foreslåede lovændring fremgår ikke, at udveksling af håndtryk ved en særlig ceremoni er en betingelse for opnåelse af dansk statsborgerskab. Dette fremgår derimod af lovforslagets bemærkninger. Det fremgår videre af bemærkningerne s. 4:

”Statsborgerskabet vil således først få retsvirkning fra det øjeblik, hvor ansøgeren har medvirket i ceremonien...”

Dette fremgår heller ikke af lovforslagets tekst. En symbolsk handling gøres på denne måde til en materiel og efterfølgende betingelse for at opnå statsborgerskab efter vedtagelsen af en indfødsretslov, der tildeler statsborgerskab. Betingelsen fastlægges i en bekendtgørelse, men retsvirkningen af ikke-opfyldelsen af denne betingelse fremgår alene af lovforslagets

bemærkninger. Dette forekommer retssikkerhedsmæssigt uacceptabelt. Retspolitisk Forening finder det forkasteligt, at der hermed i strid med god lovgivningsskik ganske frimodigt lovgives i bemærkningerne.

Bekendtgørelsens bestemmelser om, hvordan kommunalbestyrelserne skal tilrettelægge velkomsten af nye statsborgere, foreslås i en politisk virkelighed, hvor løfterne om regelforenklinger står i kø og sågar for første gang har fået sin helt egen minister. Det må vække undren, at der på udlændinge- og integrationsområdet ikke synes at være nogen grænse for, hvilke forhold regeringen finder anledning til at regulere.

Om indførelsen af en ”grundlovsceremoni”

Der har i mange år været arrangeret en årlig festligholdelse af nye statsborgerskaber i regi af Christiansborg, som ikke før nu er blevet vurderet utilstrækkelig i forhold til højtideligholdelsen af denne begivenhed. Under tilblivelsen af den del af lovforslaget, som denne bekendtgørelse omhandler, har både medlemmer af Folketinget og borgmestre af enhver politisk observans afvist nødvendigheden af en ny kommunal ceremoni. Der har således ikke forud for denne del af lovforslagets tilblivelse været fremlagt dokumentation for problemer med manglende respekt omkring det at blive bevilget dansk statsborgerskab.

Det ceremonielle tiltag, der indføres med L80, som omhandler underskrivning af en erklæring om at ville overholde grundloven mv., er en desuden fortyndet gentagelse af den underskrivning af både en integrationskontrakt og -erklæring, som nyankomne flygtninge og familiesammenførte allerede har gennemført ved ankomsten til Danmark. Retspolitisk Forening savner altså helt generelt et belæg for at indføre alle disse nye tiltag.

Om afviklingen af ceremonien

Det fremgår af både L80 og lovbemærkningerne, at der er tale om en ceremoni, som skal understrege regeringens opfattelse af, at ”det er afgørende for et samfund som det danske, at man møder hinanden på en ordentlig måde med tillid og respekt”. Sammenlagt optræder ordet ”respekt” hele 35 gange i L80, hvilket i sig selv forekommer underligt, ikke mindst fordi begrebet respekt i sidste ende indsnævres til at omfatte et håndtryk.

Der henvises i lovbemærkningerne til, at selve håndtrykket er en særlig dansk kulturnorm, som afspejler denne respekt. Det er en påstand og et valg, som ikke har noget sagligt belæg. Man

kunne i samme ånd have lovgivet om, at ansøgerne skal være klædt i blå, have øjenkontakt med borgmesteren eller stille op på række. Heller ikke disse krav ville have noget med noget væsentligt at gøre.

Det fremgår af L80 § 10, stk. 4, at Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om afholdelse af de kommunale ceremonier, herunder om afviklingen af ceremonien. Bekendtgørelsesudkastet beskriver da også afviklingen af det lovbestemte krav om underskrivelse af en erklæring om at ville overholde grundloven mv. Men den går langt ud over det, der beskrives i teksten til L80.

Således beskriver bekendtgørelsen i detaljer, hvordan deltagerne i ceremonien skal identificere sig, samt navnlig hvilken konkret adfærd de skal udvise. Af § 7 fremgår:

”Når ansøgeren har underskrevet en blanket som nævnt i § 2, stk. 1, eller § 6, stk. 2, under overværelse af en repræsentant for kommunalbestyrelsen, skal en eller flere repræsentanter fra kommunen udveksle et håndtryk med ansøgeren uden handske håndflade mod håndflade for at højtideligholde og helt konkret markere det øjeblik i ansøgerens liv, hvor vedkommende bliver dansk statsborger.”

Retspolitisk Forening mener, at der både med L80 og med denne bekendtgørelse bedrives moraliserende symbolpolitik og lovsjusk i et omfang, som ikke er demokratisk lovgivning værdigt. Foreningen skal derfor kraftigt opfordre til, at L80 trækkes tilbage – og dermed også nærværende bekendtgørelse.

København, den 26. november 2018

Bjørn Elmquist

Formand

Leif Hermann

Bestyrelsesmedlem

Bettina Post

Bestyrelsesmedlem

Peter Arnborg

Bestyrelsesmedlem